

Warszawa, dnia 05 marca 2020 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW**

PS1.056.4.2019

Pani

Odpowiadając na Pani wystąpienie z dnia 25 grudnia 2019 r. nr IS 2512/3/130/2019, uzupełnione wystąpieniem z dnia 2 stycznia 2020 r. nr IS 0201/4/10/2020 (otrzymane drogą elektroniczną), w sprawie wprowadzenia zmian w ustawie o podatku od spadków i darowizn, na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), uprzejmie wyjaśniam.

Kwestie dotyczące kwot wolnych od podatku od spadków i darowizn oraz opisanych zwolnień podatkowych w tym podatku, jak i skutków finansowych dla budżetów gmin (beneficjentów wpływów z tego podatku), były wielokrotnie analizowane w Ministerstwie Finansów.

W kontekście przedstawionych propozycji wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2019 r. poz. 1813), zwanej dalej „upsd”, wyjaśniam, że w Polsce istnieje w szczególności model nieodpłatnego przekazywania majątku osobom najbliższym (m.in. małżonkom, krewnym w linii prostej i rodzeństwu). Dalszym krewnym i osobom obcym pomoc doraźna jest dokonywana w formie drobnych darowizn, które co do zasady, mieszczą się w obowiązujących kwotach wolnych od podatku. Z tego względu, w celu szczególnej ochrony sytuacji majątkowej rodziny i nieopodatkowywania majątku budowanego i przekazywanego z pokolenia na pokolenie, od dnia 1 stycznia 2007 r. wprowadzono w art. 4a upsd całkowite zwolnienie od podatku od spadków i darowizn nieodpłatnego w zakresie nabycia majątku od osób najbliższych (pod pewnymi warunkami określonymi w ustawie). Zwolnione to obejmuje także nabycie tytułem darowizny, bez limitu i bez względu na cel na jaki zostanie przeznaczona darowizna, a zatem także na cele wskazane w wystąpieniu.

Ponadto, przy analizie wysokości kwot wolnych od podatku należy mieć na względzie istotę przepisów upsd, zgodnie z którymi kwoty wolne od podatku od spadków i darowizn dotyczą wartości przysporzenia majątku przez nabywcę (osobę fizyczną) od jednej osoby (podmiotu), a nie od wszystkich łącznie. Kwota wolna od podatku przysługuje zatem nabywcy odrębnie od każdego darczyńcy (innego zbywcy) w okresie wskazanym w ustawie. Należy podkreślić, że obowiązujące kwoty wolne od podatku, określone w art. 9 upsd, zostały tak skalkulowane, aby obejmowały zwyczajowo drobne darowizny lub nabycie majątku o stosunkowo niewielkiej wartości od jednej osoby, przy czym od wielu osób łącznie mogą stanowić już wartość od kilkudziesięciu tysięcy do nawet kilku milionów złotych (jak w przypadku drobnych darowizn dokonywanych na portalach podatkowych, np. na leczenie dzieci). Przy takiej konstrukcji kwoty wolnej od podatku, ustawodawca nie nałożył jednocześnie na nabywców (jak również na zbywców) żadnych obowiązków wobec organów podatkowych, np. obowiązku

zgłaszania nabytego majątku w kwotach wolnych od podatku, co niewątpliwie jest dużym ułatwieniem dla podatników w korzystaniu z tej ulgi.

Odnosząc się do proponowanego podwyższenia kwot wolnych od podatku i nieobciążania podatkiem nabycia majątku na cele wskazane w wystąpieniu, należy wskazać, że wprowadzanie przez ustawodawcę ulg i zwolnień podatkowych powinno uwzględniać konieczność zapewnienia szczelności systemu podatkowego. Kryteria wprowadzanych ulg i zwolnień podatkowych, stanowiących odstępstwo od zasady powszechności opodatkowania, muszą być obiektywne i sprawdzalne, co jest trudne do określenia w tak szeroko proponowanym zakresie i celu zwolnienia. Brak jednoznacznych kryteriów mogłoby doprowadzić do wykorzystywania ulg podatkowych niezgodnie z ich przeznaczeniem i zagrażać spójności i pewności całego systemu podatkowego. Wprowadzenie proponowanego szerokiego zakresu ulg wymagałoby zatem udokumentowania przez nabywców wszelkich wydatków na zakup leków, żywności, leczenie, etc., co powodowałoby uciążliwe obowiązki z jednej strony dla podatników korzystających z ulg, a z drugiej dla organów podatkowych zobowiązanych do kontroli spełnienia warunków ulg określonych przez ustawodawcę. Przedstawiona propozycja wiązałaby się z dużymi obowiązkami administracyjnymi nałożonymi zarówno na obywateli, jak i organy podatkowe, co zwiększyłoby także koszty związane z administrowaniem podatkiem (prowadzeniem czynności sprawdzających, postępowań podatkowych oraz sądowno-administracyjnych).

Brak takich wymogów stanowiłby istotne zagrożenie dla szczelności systemu podatkowego. W konsekwencji wpłynęłoby bowiem nie tylko na znaczne zmniejszenie dochodów gmin, jako beneficjentów wpływów z podatku od spadków i darowizn, ale także mogłoby stanowić istotny instrument umożliwiający ukrywanie rzeczywistych dochodów oraz unikanie opodatkowania.

Odnosząc się do kwestii wydania poradnika na temat darowizn, spadków i metod obliczania podatku oraz informacji na temat sposobu kumulacji majątku w okresie 5 lat, należy wskazać, że takie poradniki były wydane przez Ministerstwo Finansów, m. in. broszura „Zasady opodatkowania spadków i darowizn”, która zawiera te informacje i dostępna jest pod adresem: https://www.podatki.gov.pl/media/5852/zasady_opodat-_spadkow_i_darowizn_2019.pdf

W odniesieniu do wątpliwości, jak należy liczyć okres kumulacji darowizn należy wyjaśnić, że jak wynika z art. 9 ust. 2 upsd, jeżeli nabycie własności rzeczy i praw majątkowych od tej samej osoby następuje więcej niż jeden raz, do wartości rzeczy i praw majątkowych ostatnio nabytych dolicza się wartość rzeczy i praw majątkowych nabytych od tej osoby lub po tej samej osobie w okresie 5 lat poprzedzających rok, w którym nastąpiło ostatnie nabycie. Od podatku obliczonego od łącznej wartości nabytych rzeczy i praw majątkowych potrąca się podatek przypadający od opodatkowanych poprzednio nabytych rzeczy i praw majątkowych. Kumuluje się zatem wartość rzeczy i praw majątkowych ostatnio nabytych i w okresie 5 lat poprzedzających rok, w którym nastąpiło ostatnie nabycie (objaśnienie w tym względzie wraz z przykładem jest przedstawione w powyższej broszurze).

W kwestii waloryzacji kwot wolnych od podatku informuję, że ustawodawca w art. 17 upsd przewidział mechanizm waloryzacji kwot wolnych od podatku od spadków i darowizn, który uzależniony jest od wzrostu cen towarów nieżywnościowych trwałego użytku o ponad 6%.

Przedstawiając powyższe uprzejmie informuję, że obecnie nie jest planowane podejmowanie inicjatywy legislacyjnej w zakresie nowelizacji ustawy o podatku od spadków i darowizn w opisywanym zakresie.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że:

- zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi,
- na stronie internetowej Ministerstwa Finansów (<https://www.gov.pl/web/finanse/petycjezatw-sprawe>) opublikowana jest „KLAUZULA INFORMACYJNA dotycząca przetwarzania danych osobowych w związku z wniesionymi do Ministerstwa Finansów skargami, wnioskami i petycjami”.

Z upoważnienia Ministra Finansów
Justyna Przekopiak
Dyrektor
Departamentu Podatków Sektorowych,
Lokalnych oraz Podatku od Gier
/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/

